

Aarhus d. 1. december 2021

Til
Aarhus Kommune
Teknik og Miljø
Plan, Byggeri og Miljø

Bemærkninger til *Temaplan – Et grønnere Aarhus med mere blått*

Danmarks Naturfredningsforening (DN) i Aarhus billiger grundlæggende kommunens forsøg på, i en dedikeret temaplan, at sætte rammerne for udviklingen af et grønnere Aarhus med mere blått. Idet vi dog undrer os over den ualmindeligt langvarige tilblyvelsesproces, ønsker vi at henvise til [vore tidligere bemærkninger](#) indsendt ifm. debatoplægget til temaplanen d. 5. september 2019. Heraf fremgår DN's overordnede betragtninger vedrørende et grønnere Aarhus med mere blått, samt de hensyn og interesser som vi finder særligt relevante at iagttage.

De følgende bemærkninger knytter sig således mere specifikt til enkelte elementer i det udsendte forslag til temaplan, eller udtrykker generelle opmærksomhedspunkter, der tåler gentagen italesættelse.

Gode intentioner

DN deler til fulde intentionen om *"at øge bykvaliteten ved at gøre byen mere grøn samt at sikre en robust og bæredygtig by, der samtænker plads til vandet i de grønne områder og i byrummene"* som anført i beslutningsmaterialet fra byrådsmødet d. 15. september 2021.

Vi er således tilfredse med, at der nu er sat konkrete mål for, at alle aarhusianere skal have et offentligt tilgængeligt grønt område tæt på, hvor de bor, og at der er sat minimum for størrelsen af byparker i forbindelse med større byudviklings- og byomdannelsesområder. Dog så vi gerne, at minimumskravet var større end 5%. At kravet til grønne områder nedprioriteres i de udsatte boligområder giver til gengæld efter vores opfattelse ikke mening. Netop i disse områder vil grønne arealer være essentielle. På baggrund af DN's erfaringer med forløbet af fredningen af Botanisk Have er det positivt at se, at kommunen nu klart tilkendegiver, at de eksisterende "byparker og grønne områder" skal fastholdes i deres fulde udstrækning, som ubebyggede grønne arealer med offentlig adgang.

Også beslutningen om, at der i alle lokalplaner skal indarbejdes bestemmelser, der sikrer grønne kvaliteter er ligeledes et positivt skridt i den rigtige retning. Planerne for mere skov og flere naturarealer samt et større fokus på sikring af vores grundvand understøtter vi naturligvis også, og hvad grundvandet angår ikke mindst den anførte målrettede indsats for at forebygge forurening og sikre grundvandsdannelsen. Efter DN Aarhus' mening et særdeles vigtigt og meget aktuelt indsatsområde.

Grøn norm

Som et nyt administrationsgrundlag indføres med denne temaplan en såkaldt "Grøn Norm". DN Aarhus har tidligere efterlyst et værktøj, der kan gøre overordnede mål målbare, og det er derfor vort håb, at "Grøn Norm" kan bidrage hertil i forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner og fremtidige byparker i større byudviklings- og byomdannelsesområder. En betingelse for succes er selvfølgelig, at beregningsgrundlaget (vist i regneeksemplet i udkastet til Administrationsgrundlaget) følger med såvel lokalplansforslag/forslag til bypark, som til den endelige vedtagne lokalplan/bypark.

Som en yderligere kategori for udearealer på terræn vil vi foreslå, at mængden af dødt ved og gamle/døde træer også tildeles en score.

Helt centralt for dette administrationsgrundlag er fastsættelsen af minimumsværdien. Her savner DN en begrundelse for, at værdien uden videre forklaring er sat til 0,6.

Havnen og det marine miljø

Trods et generelt øget fokus blandt borgerne på hele havneområdet og Aarhus Bugt, får disse specielle arealer forbavsende lidt plads i temaplanen; havnen nævnes således alene under afsnittet om rammeændringer. Det synes ude af proportioner.

Inden for de seneste år er der dannet en helt ny by – Aarhus Ø – med omkring 12.000 beboere, men uden et større reelt parkområde. Det harmonerer efter DN's opfattelse dårligt med temaplanens intentioner, men muligheden for at afhjælpe dette misforhold er fortsat til stede. Fællesrådet for Aarhus Ø har udarbejdet et visionært grønt forslag for Pier 3, som DN Aarhus varmt kan tilslutte sig. Et udlæg på blot 5% af det samlede areal af Pier 2 og 3, som temaplanen anfører, anses imidlertid i den sammenhæng for helt utilstrækkeligt.

Velvidende, at det marine miljø sorterer under en anden myndighed end Aarhus Kommune, undrer det os, at det ikke medtages i denne plan. Det er til gengæld positivt, at det er med i budgetforliget for 2022. Vi ser frem til en ambitiøs naturgenopretning af Aarhus Bugt bl.a. med flere stenrev og udplantning af ålegræs. Således skal en evt. fremtidig havneudvidelse for at leve op til intentionerne i denne temaplan rumme specifikke, naturkompenserende foranstaltninger.

Egådalen

Egådalen har store uudnyttede potentialer for at skabe større sammenhæng og tilgængelighed lige fra åens start ved Geding Sø til udløbet i Aarhus Bugt. Flere steder er der allerede væsentlige naturområder og stiforløb, men der mangler sammenhæng og kontinuitet. Det lokale Fællesråd og Mollerup Golfklub har udarbejdet en såkaldt "Vision Mølledalen", som bl.a. beskriver potentialerne for en del af ådalen. DN Aarhus foreslår, at der laves en helhedsplan for ådalen, der skaber sammenhæng mellem de eksisterende delområder.

Arealerne øst for Egå Engsø – i budgetforliget for 2022 kaldet "Hede Enge" – bør af mange grunde jævnfør budgetforliget prioriteres højt, så en kommende og forhåbentlig snarlig indsats kan komme til at dække hele Egådalen.

Mere vild natur syd for Aarhus

Overskriften her er hentet fra budgetforliget 2022, som peger på muligheden for at sammenlægge kommunens egne 112 ha med de mellemliggende private landbrugsarealer. Skal det kunne realiseres, vil det kræve en ret omfattende jordfordeling, men netop dette område rummer så store naturmæssige og landskabsmæssige kvaliteter,

at forsøget bør forfølges. Dele af det, der ikke kunne realiseres gennem det stort anlagte projekt Moesgaard Vildskov, kan muligvis lettere realiseres her, hvor det rekreative tryk er betydeligt mindre.

Samtidig ser vi frem til, at arbejdet med at skabe større biodiversitet i Moesgaardskovene fortsættes målrettet, skønt nu uden hegn.

Den lille natur

DN ser en åbenlys risiko for, at den lille natur som f.eks. sten- og jorddiger, vejrabatter og grøftekanter, nedlagte busholdepladser, gamle træer mv. overses i en så overordnet planlægning. Samtidig kan f.eks. en grøftekant udgøre en vigtig spredningskorridor, så vores pointe er, at kommunen samtidig med realiseringen af denne plan ikke må glemme den helt lille natur.

Med venlig hilsen

Sebastian Jonshøj, formand